

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:1482

av Fredrik Malm m.fl. (FP)

Fattiga EU-medborgare – en politik med både hjärta och hjärna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den fria rörligheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärder krävs för att bekämpa diskriminering, rasism och antiziganism och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lösningen inte ligger i att förbjuda tiggeri och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsätta medel i statsbudgeten för att direkt stödja organisationer som bedriver konkret och effektivt arbete i länder som Rumänien och Bulgarien, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör samarbeta direkt med länder som Rumänien och Bulgarien och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på EU-kommissionen att öka trycket på länder som Rumänien och Bulgarien att använda avsatta EU-medel och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka EU:s granskning av hur medlemsstaterna lever upp till mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett europeiskt samarbete mot antiziganism och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att akut hjälp ska ges här men att hjälpen inte ska bidra till att hålla människor kvar i tiggeri och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialtjänstens insatser också måste omfatta EU-medborgarnas barn och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skolgång i hemlandet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för att alla EU-länder ger sina medborgare nödvändiga intyg, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att oreglerade boplatser inte ska accepteras och att tillämpningen av reglerna kring avhysning och olaga intrång bör ses över och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättssamhället måste bekämpa attacker och hot mot utsatta EU-medborgare och att polisens arbete mot hatbrott bör fortsätta att stärkas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa lagstiftningen mot utnyttjande av dem som tigger, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under senare år har vi sett en ökning av fattiga EU-medborgare som kommer till Sverige för att tigga på gatorna. Majoriteten kommer från länder som Rumänien och Bulgarien. Orsaken till att fler fattiga EU-medborgare kommer till Sverige är utbredd fattigdom, utanförskap och främlingsfientlighet i hemländerna. Kvinnor och män ser inga alternativ till familjens försörjning än att komma hit och tigga. Många är romer som drabbas av en utbredd antiziganism.

Vi ska inte acceptera ett Europa där diskrimineringen och fattigdomen är så stor att de mest desperata ser som sin enda möjlighet att under några månader lämna sin familj och söka sig hit. Kvinnor och män kommer för att tjäna lite pengar och de lever i misär. Situationen skapar också sociala spänningar i vårt samhälle.

Vi måste bedriva en politik som leder till att färre ska behöva leva i sådan fattigdom att de söker sig till rikare länder för att tigga. Ska det lyckas behövs en politik med både hjärta och hjärna. Utgångspunkterna för Folkpartiet Liberalernas politik är följande:

- Den fria rörligheten, som inbegriper både rättigheter och skyldigheter för den enskilde, är en hörnsten i Europasamarbetet och ska inte inskränkas.
- Lösningen på tiggeriproblematiken finns i länder som Rumänien och Bulgarien.
- Åtgärder krävs för att bekämpa diskriminering, rasism och antiziganism.
- Akut hjälp ska ges i Sverige men ska inte bidra till att hålla människor kvar i tiggeri.
- Svensk lagstiftning gäller lika för alla personer som vistats i vårt land. Diskriminering accepteras inte.
- Lösningen ligger inte i att förbjuda tiggeri eller förhindra människors vilja att hjälpa.
- Människor ska inte utnyttjas – det är oacceptabelt och måste bekämpas.

Folkpartiet liberalerna föreslår följande åtgärder för att färre ska behöva tigga:

Stöd till hjälporganisationer i hemländerna.

Stödet till organisationer såsom Hjärta till Hjärta, Röda Korset och Rädda Barnen som bedriver konkret och effektivt arbete i t.ex. Rumänien behöver öka. Folkpartiet Liberalerna föreslår i sin budgetmotion för 2016 att 100 miljoner kronor tas från utgiftsområde 9 för att direkt kunna stödja organisationer som arbetar på plats i hemländerna.

Samarbete med hemländerna för att bryta fattigdom.

Sverige bör samarbeta direkt med länder som Rumänien och Bulgarien för att ge stöd och expertutbyte kring utveckling av skola, socialtjänst och jobbskapande åtgärder. Svenska tjänstemän bör kunna hjälpa till så att EU-medel för att bekämpa fattigdom, som i dag inte används, tas i bruk.

Politiskt tryck på hemländerna.

Den långsiktiga lösningen finns i länder som Rumänien och Bulgarien. De ansvarar för att förbättra situationen för alla medborgare inklusive romer. Samtidigt måste problemet upp på EU-nivå. EU-kommissionen måste öka kontrollen och bidra med expertis så att beviljade EU-medel utnyttjas fullt ut och används för att bekämpa fattigdom och utanförskap. Folkpartiet har drivit på för att EU-kommissionen ska öka trycket på länderna och regeringen måste fortsätta det arbetet.

MR-granskning av EU:s medlemsländer.

EU-granskningen av att medlemsstaterna lever upp till mänskliga rättigheter måste stärkas och sanktioner införas för dem som sviker EU:s grundläggande värden.

Europeisk strategi mot antiziganism.

Rasismen mot romer är omfattande i hela Europa och grundförklaringen till fattigdomen. Sverige bör inom EU fortsätta det arbete för att få fram ett europeiskt samarbete mot antiziganism som Folkpartiet tog initiativ till i alliansregeringen.

Akut hjälp ska ges.

Akut hjälp (natthärbärgen och andra hjälpinsatser) ska ges här men ska inte bidra till att hålla människor kvar i tiggeri. Socialtjänstens insatser måste omfatta EU-medborgarnas barn som inte ska tillåtas leva under svåra förhållanden som vi inte skulle acceptera för andra barn. Den nationella samordnaren ska förbättra samverkan mellan relevanta aktörer. Åtgärder som gör att fler söker sig hit för att tigga bör dock undvikas.

Skolgång i hemlandet.

Barn har rätt till utbildning men lösningen måste vara att skolan fungerar bättre i hemländerna. Lösningen är inte att fler barn kommer hit för att leva under miserabla förhållanden och under ett par månader gå i skola här.

Vård som inte kan anstå.

EU-medborgarna har rätt till vård förutsatt att de kan uppvisa nödvändiga intyg som innebär att fakturan för vårdkostnaderna kan skickas till personens hemland. Problemet för de fattiga EU-medborgarna är att de ofta saknar personbevis och försäkringsintyg. Sverige måste driva på för att alla EU-länder ger sina medborgare nödvändiga intyg. I avsaknad av de intyg som behövs gäller samma regler som för papperslösa, dvs. vård som inte kan anstå.

Oreglerade boplatser ska inte accepteras.

I enlighet med gällande lagstiftning och regler ska avhysningar av tillfälliga boenden kunna ske men det måste göras med respekt för den enskildes värdighet, integritet och egendom. Enskilda mark- och fastighetsägare ska inte behöva stå för orimliga kostnader och risker på grund av oreglerade boplatser. Det finns därför skäl att se över tillämpningen av reglerna kring avhysning och olaga intrång i samband med oreglerade boplatser.

Bekämpa rasismen med kraft.

De fattiga EU-medborgarna befinner sig i ett utsatt läge. Rasistiska nätforum sprider hat och uppviglar till attacker. Rättssamhället måste ta attacker och hot på största allvar och

bekämpa dem. Polisens kunskap och förmåga att bekämpa hatbrott måste fortsätta att stärkas.

Skärp lagstiftningen mot utnyttjande av dem som tigger.

Regeringens samordnare pekar på att det blivit vanligare med att fattiga EU-medborgare utnyttjas. Det ska inte vara tillåtet att tjäna pengar på att exempelvis ta betalt av den som tigger för att hen sitter på en viss plats. Det är bra att kartläggning av situationen för EU-medborgare nu sker. Vi är öppna för att lagstiftningen behöver skärpas för att motverka att fattiga kvinnor och män utnyttjas.

Fredrik Malm (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)

Christer Nylander (FP)

Tina Acketoft (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)